

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ»

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
«Συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση» (IMB036)

Επιλεγόμενο μάθημα 2ου εξαμήνου (εαρινό)

Ακαδημαϊκό έτος 2019-20

Συντονιστής μαθήματος

Απόστολος Τσάπας, Καθηγητής Παθολογίας ΑΠΘ (e-mail: atsapas@auth.gr)

Διδάσκοντες

- Ιωάννης Αυγερινός, Ιατρός, Υποψήφιος διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ
- Δέσποινα Βασιλάκου, Ειδικευόμενη Παθολογίας
- Θωμάς Καραγιάννης, Παθολόγος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής ΑΠΘ
- Αναστασία Κατσούλα, Ειδικευόμενη Γαστρεντερολογίας, Υποψήφια διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ
- Άρης Λιάκος, Ειδικευόμενος Παθολογίας, Διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ
- Μαρία Μάινου, Αιματολόγος, Υποψήφια διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ
- Κωνσταντίνος Μαλανδρός, Ειδικευόμενος Παθολογίας
- Πασχάλης Πάσχος, Γαστρεντερολόγος, Επιμελητής Β' ΕΣΥ, Υποψήφιος διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ
- Μαρία Σαρηγιάννη, Παθολόγος, Επιμελήτρια Β' ΕΣΥ, Διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ

Σκοπός και στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών στις αρχές των συστηματικών ανασκοπήσεων και μετα-αναλύσεων.

Στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές:

- Να διατυπώνουν ξεκάθαρα ερευνητικά ερωτήματα
- Να σχεδιάζουν μία στρατηγική συστηματικής αναζήτησης της ιατρικής βιβλιογραφίας για ένα ερευνητικό ερώτημα
- Να εξοικειωθούν με τα εργαλεία εξαγωγής των δεδομένων από τις πρωτογενείς μελέτες
- Να αξιολογούν την ποιότητα των επιλέξιμων για τη συστηματική ανασκόπηση μελετών
- Να προχωρούν σε στατιστική σύνθεση των διαθέσιμων στοιχείων χρησιμοποιώντας κατάλληλα μοντέλα

Μορφή διδασκαλίας

Τα μαθήματα θα πραγματοποιηθούν στην **Αίθουσα Διδασκαλίας της Β' Παθολογικής Κλινικής στο Ιπποκράτειο Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης** κάθε **Τετάρτη 15:30 – 17:00** (2 διδακτικές ώρες/εβδομάδα). Την πρώτη διδακτική ώρα οι φοιτητές θα εισάγονται κάθε φορά σε νέες θεωρητικές έννοιες, ενώ τη δεύτερη διδακτική ώρα θα ακολουθεί πρακτική εξάσκηση σε απτά ερευνητικά ερωτήματα. Για το σκοπό αυτό, κάθε φοιτητής θα πρέπει να υποβάλλει ένα ερευνητικό ερώτημα σε μορφή PICO (Population – Intervention – Comparison – Outcome) χρησιμοποιώντας τη [φόρμα υποβολής](#). Το ερώτημα θα τεθεί προς συζήτηση με τους διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων

Ημερομηνία	Διδάσκων	Τίτλος
04/03/20	Απόστολος Τσάπας	Εισαγωγή – Τι είναι συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση – Σχεδιασμός πρωτοκόλλου – Η οδηγία PRISMA-P
11/03/20	Ιωάννης Αυγερινός	Διατύπωση ερευνητικού ερωτήματος (πληθυσμός, παρεμβάσεις, εκβάσεις, είδος επιλέξιμων μελετών)
18/03/20	Αναστασία Κατσούλα	Βασικές αρχές σχεδιασμού στρατηγικής αναζήτησης – Ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές βάσεις – Γκρίζα βιβλιογραφία
01/04/20	Δέσποινα Βασιλάκου	Τεχνικές αναζήτησης στο PubMed
08/04/20	Κωνσταντίνος Μαλανδρής	Διαδικασία επιλογής μελετών – Εξαγωγή δεδομένων από τις επιλέξιμες μελέτες
29/04/20	Άρης Λιάκος	Στατιστική σύνθεση αποτελεσμάτων – Μοντέλα σταθερών και τυχαίων επιδράσεων – Συστηματικό σφάλμα δημοσίευσης
06/05/20	Μαρία Μάινου	Ετερογένεια – Αναλύσεις υπο-ομάδων – Αναλύσεις ευαισθησίας
13/05/20	Άρης Λιάκος	Πρακτική εφαρμογή σε Covidence και RevMan*
20/05/20	Μαρία Σαρηγιάννη	Αξιολόγηση ποιότητας επιλέξιμων μελετών – Εργαλεία εκτίμησης κινδύνου συστηματικού σφάλματος
27/05/20	Πασχάλης Πάσχος	Συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση μελετών διαγνωστικής ακρίβειας
03/06/20	Θωμάς Καραγιάννης	Ανακοίνωση αποτελεσμάτων συστηματικών ανασκοπήσεων και μετα-αναλύσεων – Η οδηγία PRISMA – Αξιολόγηση της ποιότητας των διαθέσιμων στοιχείων – Το εργαλείο GRADE
10/06/20	Απόστολος Τσάπας, Άρης Λιάκος	Γραπτές εξετάσεις
* Απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και η εγκατάσταση του ελεύθερου λογισμικού RevMan .		

Αξιολόγηση

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές θα κληθούν να συνεισφέρουν με ένα ερευνητικό ερώτημα σύμφωνα με πρόγραμμα που θα ανακοινωθεί από τους διδάσκοντες (30% του συνολικού βαθμού). Επίσης, στο τέλος του εξαμήνου θα συμμετέχουν σε γραπτές εξετάσεις υπό τη μορφή σύντομων ερωτήσεων και ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών (70% του συνολικού βαθμού).

Συγγράμματα – Επιλεγμένη βιβλιογραφία

Higgins JPT, Green S. [Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions](#). The Cochrane Collaboration, Version 5.1.0, 2011.

Centre for Reviews and Dissemination. [CRD's guidance for undertaking reviews in health care](#). University of York, 2008.

[Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Diagnostic Test Accuracy](#). The Cochrane Collaboration.

Agency for Healthcare Research and Quality. [Methods Guide for Authors of Systematic Review of Medical Tests](#). J Gen Intern Med. 2012;27(suppl 1):1-101

Liberati et al. [The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate healthcare interventions: explanation and elaboration](#). BMJ. 2009;21;339:b2700

Murad MH et al. [How to read a systematic review and meta-analysis and apply the results to patient care: users' guides to the medical literature](#). JAMA. 2014;312(2)171-9

Guyatt GH et al. [What is "quality of evidence" and why is it important to clinicians?](#) BMJ. 2008;336(7651)995-8

Guyatt GH et al. [GRADE guidelines: a new series of articles in the Journal of Clinical Epidemiology](#). J Clin Epidemiol. 2011;64(4):380-82

Whiting et al. [QUADAS-2: a revised tool for the quality assessment of diagnostic accuracy studies](#). Ann Intern Med. 2011;155(8):529-36